

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
13. JAN.
1995

Letnik L
Štev. 2 (2789)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.



Samo še tri dni!

Vsa kulturna društva, ki želijo iz zveznih sredstev prejeti subvencije za kulturno delo v letu 1995, pozivamo, da tozadevne prošnje z opisom kulturne dejavnosti in utemeljitvijo naslovijo na Urad zveznega kanclerja z navedbo točnega naslova (Bundeskanzleramt, Abteilung V/7, Ballhausplatz 2, 1014 Wien) najkasneje

do 15. januarja 1995 (poštni žig).

Društva opozarjamo na strogo postavljen rok; prošnje, ki bodo poslane pozneje, Urad zveznega kanclerja namreč ne bo upošteval.

Kučan pri Klestilu

Glede na nov položaj Avstrije, ki je po novem letu postala članica Evropske unije in tako polnopravno sodelujoča tudi o povezovanju Slovenije z njo, je slovenski predsednik Milan Kučan pretekli torek obiskal Dunaj, da bi avstrijskim politikom razložil vzroke spora z Italijo, ki Sloveniji že nekaj mesecev preprečuje začetek pogajanj z EU. To je bilo potrebno tudi zaradi tega, ker je zunanji minister Mock že nekajkrat ponovil besede svojega slovenskega nekdanjega resorskega in predvsem strankarskega kolega Lojzeta Peterleta, da naj bi bila osnova za pogajanja in odstranitev nesporazumov med Slovenijo in Italijo (sporna) oglejska deklaracija.

Kučan je v intenzivnem razgovoru z avstrijskim kolegom Klestilom razložil jedro nesporazuma, rezultat tega pa je bila izjava avstrijskega predsednika, da medsebojna nesoglasja dveh držav ne morejo biti ovira za vključevanje v Evropo in da Avstrija podpira slovensko prizadevanje za pridruženost članstvo...

Poleg te glavne teme se je predsednik Kučan srečal tudi s kanclerjem Vranitzkim, s katerim sta razrešila problem carin za slovenske izvoznike v Avstrijo, sedaj EU. Na Dunaju pa se je predsednik Kučan srečal tudi s predsednikom avstrijskega parlamenta Heinzom Fischerjem.

Jože Rovšek



Do poznih jutranjih ur se je vrtelo mlado in staro ob zvokih odlične glasbe na Slovenskem plesu '95

Sedem občin brez podpor EU

Že prve dni novega leta se je zvedelo, da bo sedem rožanskih in žiljskih občin ostalo brez podpor iz sredstev Evropske unije. To so Straža vas, Podkloster, Bistrica na Zilji, Čajna, Bleiberg, Bekštajn in Šentjakob v Rožu. Čeprav so deželni politiki že pričakovali, da ne bodo vse občine deležne milijonov, je bilo začudenje vsaj dobro zaigrano. Pri kmetijski zbornici menijo, da »si bodo morali koroški politiki česa domisliti, če so te občine že izpadle«, deželni svetnik za občinske zadeve dr. Dieter Haller pa je izjavil, da bodo te občine deležne podpor iz nacionalnih sredstev, torej dežele in države, ki bodo enake onim iz EU. Na vsak način pa da bodo dobile podpore od EU za posamezne projekte, ki jih razvijajo.

SJK zahteva enakopravnost

Skupnost južnokoroških kmetov v svoji tiskovni izjavi zahteva enakopravnost pri pospeševanju regij: »Ker spodnja Zilja in del Roža za EU nista vredna podpor, so tako industrija kot tudi obrt in kmetijstvo padli skozi rešeto. Podžupan Straje vasi in zbornični svetnik (SJK) Janko Zwitter opozarja, da so kmetje zaradi tega dvakrat zapostavljeni: ker so po-

večini zaposleni tudi izven kmetijstva, so zašli tudi v kolesje pritiska racionalizacije podjetij, obenem pa so njihove možnosti v kmetijstvu vedno slabše.

Janko Zwitter zato opozarja deželo in državo, da morajo imeti kmetje izpadlih občin enake možnosti kot drugi in zahteva podporna sredstva od obeh.

Kmetijska zbornica

Predsednik KZ dr. Wutscher je izjavil, da se z vstopom v EU ni zgodilo nič takega, česar ne bi povedali že pred njim. Zaradi nižjih cen v kmetijstvu so potrebne in zagotovljene izravnalne podpore, kajti kmetje ne smejo biti plačniki računa za vstop. Po občinah prirejajo informacijske ure za kmete, ki so izredno dobro obiskane.

Zaskrbljujoče je, da so odkupne cene za mleko trenutno celo pod povprečjem EU in to je treba spremeniti. Poseben problem je izplačevanje pospeševalnih podpor (v povprečju 10 odstotkov), saj jih nekateri kmetje niso prejeli še za leto 1993. Tudi odškodnine za sušo v lanskem letu kmetje še niso dobili, vendar so na ministrstvu menda obljubili, da bodo izplačane 1. februarja letos.

S. W.

ZSO in NSKS nezadovoljna

Ob obisku slovenskega predsednika Milana Kučana na Dunaju sta predsednika obeh koroških slovenskih narodno-političnih organizacij Marjan Sturm in Matevž Grilc izrazila začudenost in tudi nezadovoljstvo, ker se slovenski predsednik, kot je to že utečeno, pred obiskom na Dunaju ni srečal s predstavniki koroških Slovencev. Resda je bil program obiska izrazito evropski, vendar Slovenija ne bi smela pozabiti, da smo prav koroški Slovenci most med Slovenijo prek Avstrije v Evropsko unijo.

VOJNA NA BALKANU

Krhko premirje v Bosni

Nekaj je nekdanji ameriški predsednik Carter ob sovjem posredovanju v Bosni in Hercegovini vendarle dosegel. Ta čas sovražnosti nekoliko pojenjujejo (k temu sili tudi sneg in mraz), sprte strani – bosanski Srbi, bosanski Hrvati in bošnjaška armada pa so na prigovarjanje in posredovanje poveljnika Unproforja Rosea vendarle podpisali premirje za nadaljnje štiri mesece. Težave so samo še s krajinskimi Srbi na Hrvaškem, ki od zahoda posegajo predvsem na bihaško območje in zaradi odnosov z Zag-

rebom nočejo popustiti. Seveda pa s podpisom premirja bosansko-hercegovski problem še ni rešen. Kot vse kaže, bodo v tem času vse strani izkoristile predah za strateško pregrupiranje sil in lahko se zgodi, da bodo spomladi boji še srditejši. Srbi od mednarodne skupnosti v tem času (glede na izkušnje upravičeno) pričakujejo ugoditev svojih zahtev po večjem odstotku ozemlja, muslimanska stran pa se s kakršnokoli spremembo ne bo strinjala. To pa je že smodnik za nove spopade.

J. R.

**NOVOLETNI KONCERT
SLOVENSKI OKTET**

14. 1. 1995 ♦ 19.30 ♦ SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO ŠENTJANŽ

Pred dva tisoč leti so trije kralji z daljnega vzhoda zagledali zvezdo, ji sledili in končno našli odrešenika. Ko so se mu poklonili in mu darovali zlato, miro in kadilo, so se posvečeni in verni spet vrnili vsak v svojo domovino.

Nekaj desetletij se že vsako leto na dan svetih treh kraljev srečujejo mogotci Avstrijske ljudske stranke na tako imenovanem »trikraljskem srečanju« v upanju, da bi se ta čudež ponovil, in se prav tako redno spet podajajo vsak v svoj kraj, nič posvečeni, bolj maloverni in potrli.

(Krivih) prerokov na pretek, odrešenika pa nikjer – to je seštevek letošnjega srečanja ob treh kraljih Avstrijske ljudske stranke, ki vsako leto začenja politični pustni čas v Avstriji. Protokol je znan: črni deželni knezi, ki še nekoliko obvladujejo svoje dedne dežele, kakor npr. na Štajerskem, v Spodnji Avstriji ter na Predarlskem, napne-

KOMENTAR



Piše dr. Franci Zwitter

vsaj misli – še dovolj časa, da se izkaže kot pogumni zgodovinski Starhemberg.

Tako od trikraljskega srečanja ljudske stranke ni ostalo kaj, razen nekega zameglenega novega programa na poudarjenih načelih krščansko-socialnega političnega gibanja.

Samomor na obroke: vse ankete kažejo, da ljudska

Medtem ko se ljudska stranka vsaj še krčevito spominja svojih krščansko-socialnih izhodišč, Vranitzky socialnodemokratske prvine prodaja za srebrnike; socialdemokratsko članstvo prosjači za razumevanje za dvig članarine za pet šilingov mesečno in s tem v zvezi apelira na socialdemokratsko solidarnost, medtem pa snuje »varčevalni paket«, ki prav njegovim (nekdanjim) članom narekuje zategovanje pasu. To zvišanje članarine je doslej edina občutna točka reforme, ki jo je bil napovedal za socialdemokratsko stranko.

In potem se čuti prizadeta in užaljenega, ko mu ubeži množica organiziranega delavstva, tako iz sindikatov kakor tudi iz stranke, v roke Judeža Iškariota, ki svojih srebrnikov, katere mu nudi gospodarstvo in industrija, zagotovo ne bo zamenjal za vrv, kakor mu je to zapisano v svetem pismu. Novo leto ne bo prineslo

Vladni stranki v prostem padu

jo mišice proti dozdevnemu centralističnemu predsedniku, vseeno kako mu je ime in kaj namerava. Tokrat je bil pač tarča Busek; s pomočjo svetega duha in še posebej s staro, privzgojeno klerikalno dialektiko, katere so si priučili v svojih CV-organizacijah, pa ob koncu hinavsko zatrjujejo, da vsi vlečejo za isto vrv, da jih nič ne razdvaja in da jim je pri srcu zgolj obstoj krščansko-socialnih predstav, ki jih vse združujejo; in dokler se ne najde pogumnejš, ki bi predsednika dejansko izzval, ostaja vse pri starem. To je Buseru letos spet uspelo. Njegov najostrejši kritik, spodnjeavstrijski deželni glavar Pröll, si še v sanjah ne predstavlja, da bi svoj lepo plačani sedež v St. Pöltnu zamenjal z »nebeškim odredom« v zveznostrankarski centrali. Mock je zaradi zdravstvenih razlogov zunaj konkurence in Höchtel ima – tako

stranka že zaostaja za svobodnjaki, katerih Haider jo je v naklonjenosti volilcev že prehitel; in samomor tudi ob dejstvu, da so v njej prav zdaj, ko socialdemokratom slaba prede, sprožili razpravo o novem predsedniku.

Tudi avstrijski socialdemokrati najdejo prispodobo v svetopisemskih legendah: njihov ustanovitelj Victor Adler je v svojih spominih Hainfeld, torej kraj, kjer je bila avstrijska socialdemokratska stranka organizacijsko ustanovljena leta 1889/90, nekoč imenoval »Betlehem avstrijskega delavskega gibanja«. Vranitzky je na dunajskem Ballhausplatzu to stranko pripeljal na Golgoti; vendar s poti »pred pekel« ne bo več poti »v nebesa«. In na tej Golgoti se gnetejo s svojim predsednikom na vrhu vsi njegovi apostoli v vlogah vladnih članov.

odrešenika, vendar pa bo končalo gnusno in že zdavnaj zastarelo igro dveh mogotcev, ki sta si doslej razdelila državo; oba sta obsojena na bolj ali manj dolgotrajno umiranje, vstajata pa dva nova politična tabora: nedogmatičen levozeleno-liberalen z deli krščansko-socialnega prizorišča ter desnopolističen, avtoritaren in krščansko-fundamentalističen. Kateri od njiju bo prevladal, še ni predvidljivo, da sta stari stranki odveč in za pozabo, pa je jasno.

Avstrija je vstopila v Evropo in avstrijska politika je postala evropska.

S svojim priganjanjem v Evropo sta si obe nekdanji državotvorni stranki kopali svoj grob.

Kaj pride, še ni gotovo, odrešenika pa vsekakor tudi letošnji sveti kralji niso našli.

Hudih duhov po svetu pa je žal preveč.

NADIŽA-BENEŠKA SLOVENIJA

»Dan emigranta« potrdil trdoživost Beneških Slovencev

V Čedadu so pretekli petek spet organizirali tradicionalni »Dan emigranta«, na kratkem se ob koncu božičnih in novoletnih praznikov zberejo številni Beneški Slovenci, ki jih je borba za preživetje in vsakdanji kruh zanesla po svetu. V nabito polnem gledališču Ristori je izseljencem in številnim domačinom najprej spregovorila Luigia Negro, hčerka nekdanjega emigranta. Poudarila je trpljenje svojega očeta, da bi otrokom zagotovil lepši in manj travmatični jutri. »Nismo se zbrali, da bi koga kaj prosili ali se zjokali nad svojo usodo. Prišli smo, da potrdimo pripravljenost prispevati svoj delež pri gradnji skupne bodočnosti. Želimo pa tudi pozornost in sodelovanje oblasti, ki so se doslej do nas obnašale dokaj mačehovsko«, so bile osnovne misli njenega govora.

V nadaljevanju je spregovo-

ril senator Darko Bratina. Dejal je, da je Italija pred izpitom demokracije in gorje, če bi v tem trenutku zašla s poti in izbrala krajšnico, ki vodi v totalitarizem. Bojazen pred takšnim razvojem po Bratinovih besedah obstaja in zato je treba biti zelo pozoren in oprezen. Bratina je spregovoril tudi o aktualnih slovensko-italijanskih odnosih in dejal, da bo čas izbiral določene napetosti, vprašanje pa je, če bodo Slovenci v Italiji pripravljeni na nekatere spremembe.

Težo srečanju emigrantov v Čedadu je dodal obisk visoke delegacije iz Slovenije, v kateri so bili predsednik parlamenta Jožef Školč, državni sekretar v zunanjem ministertvu Peter Vencelj, generalni konzul v Trstu Jože Šušmelj in predsednica parlamentarne komisije za manjšinska vprašanja Jadranka Šturm-Kocjan.



Beneško gledališče je »emigrantom« zaigralo komedijo Berite Novi Matajur

SLOVENIJA

Kdo bo zunanji minister?

Pogajanja, predvsem pa nesoglasja med obema najmočnejšima strankama v Sloveniji se nadaljujejo. Najbolj žgoča tema je bodoči zunanji minister oz. ministrica. Po odstopu in razrešitvi Lojzeta Peterleta to funkcijo dodatno opravlja premier Drnovšek. Ta je že zavrnil prvi predlog SKD za zasedbo tega resorja in sam v decembru predlagal za ministrico Mojco

Drčar-Murko, po predvčerajšnjih izjavah pa naj bi jo predlagal tudi za odločanje na januarski seji parlamenta. Kaj bo v zamenjavo za ta resor, ki se ga krščanski demokrati tako krčevito oklepajo, ponudil njihovemu kandidatu Petru Venclju, še ni znano, kajti intenzivna pogajanja obeh koalicijskih strank bodo potekala v teh dneh.

Občinska seja v Kotmari vasi

Denarne težave tarejo tudi kotmirsko občino. Sicer je za leto 1995 uspelo sestaviti izravnani redni proračun (27.492.000 šil. v dohodkih in izdatkih), a že sedaj je jasno, da bo kanalizacija prinesla primanjkljaj v višini okoli 850.000, otroški vrtec pa približno pol milijona šilingov. Obvezne dajatve občin raznim osrednjim upravnim zvezam so se tako povečale, da to polagoma že načenja občinsko avtonomijo, zlasti tam, kjer so na milost in nemilost odvisni od dežele.

Na svoji zadnji seji je občinski svet sklenil tudi prvi dodatni

redni in izredni proračun za leto 1994. Redni se je s 25.900.000 zvišal za 5.522.000 na 31.422.000 šil., izredni pa na 33.320.000; skupno v dohodkih in izdatkih torej 64.742.000 šil. Verjetno je bil zadnji izravnani proračun. Denar iz dodatnega proračuna je namenjen predvsem kanalizaciji (ok. 14,5 mio) in otroškemu vrtcu (ok. 10 mio.)

V občinskem strojnem centru se bo ura za delavca zvišala z 220 na 230, za stroj pa s 440 na 450 šil. Nastavitveni načrt ostane enak kakor leta 1994 (v upravi bi potrebovali še enega člove-

ka). Pri kotmirski raiki bo imela občina tudi v letu 1995 kredit na tekoči račun v višini 500.000 šil.

Po koncu seje je župan Götzhaber prebral še predloge. Občinski odbornik EL Jože Wakounig je oddal tele štiri: ograja ob Šmarješki poti pred odcepom za Čahorče; občina naj poskrbi, da se čimprej začne urejati novo pokopališče (zemljišče je Cerkev dala brezplačno na razpolago); brezplačna uporaba voza za živino znotraj občine; občina naj prevzame kilometrino za osemenje govedi in subvencionira umetno osemenje svinj, povrne pa naj tudi dodatne stroške za seme kakovostnih bikov.

IZ OBČINE BILČOVŠ

Turizem in odplake

Na zadnji občinski seji v starem letu je bil v ospredju seveda proračun za leto '95. Ta se je v primerjavi z lanskim zmanjšal za 1.167.000 šilingov, kar je posledica povečanih občinskih dajatev deželi. Občina je zaradi varčevanja črtala skoraj vse prostovoljne podpore (razen športnemu društvu).

Občanom so na voljo smetnjaki za ločeni odpadni material, ureditev kanalizacije pa

še vedno razburja duhove v občini, zato so občani sredi januarja vabljeni na informacijsko prireditev in diskusijo o tej zadevi. (Iniciativa občanov je za to zbirala podpise.)

V turizmu so v občini zabeležili upad pri nočitvah (4 odstotki), kar je sicer še vedno pod deželnim povprečjem, vendar pa so v celotnem Rožu dosegli porast za 6,8 odstotka.

50-LETNICA OBGLAVLJENJA ROČIČAKOVIH IN MIČEJEVIH TER ČLANOV SKUPINE KÄFER

Vse je vihar razdjal, narod pa stal

Med tiste žive priče polpretekle zgodovine naše dežele oziroma koroških Slovencev, ki o njej govorijo in je ne prenašajo zgolj molče in kot neznansko moro in pezo s seboj, šteje tudi Milena Gröblacher, po domače Halepinja v Škocijanu. V narodnoosvobodilnem uporu koroških Slovencev je dobila ime Vanda. Škocijan je bil pred vojno malo večja južnokoroška in docela slovenska vas, ki je zaradi bližnjih jezer, to je Klopinskega, Malega in Zablaškega, zelo zgodaj prišla v stik s turisti. Ta kraj je nacistična podorganizacija »Deutsche Ansiedlungsgesellschaft« začela že v tridesetih letih načrtno kolonizirati z nemškimi naseljenci ter z odkupovanjem slovenskih kmetij in zemljišč. Zablaško jezero je prešlo v last nemške telovadne zveze Deutscher Turnerbund in bilo preimenovano v »Turnersee«. Demokratična druga avstrijska republika je to posiljevanje priznala.

V Škocijanu je takrat župnikoval Vinko Poljanec. Bil je med drugim predsednik Slovenske prosvetne zveze, več let slovenski deželnozborski poslanec, zastopnik slovenskih kmetov v kmetijski zbornici, znan in priznan govornik ter vnet gojitelj slovenske kulture.

Prva žrtev

Poljanec se je hotel prvemu navalu nacionalistične pijanosti in nasilja umakniti v bližino rojstnega Ptuja, a so ga nemške oblasti ob sodelovanju nekega vaščana (ime uredništvu znano) zajele na mejnem prehodu pri Holmcu ter ga odvedle v celovške gestapovske zapore. Poljancu so očitali devizne prekrške. Po nekaj mesecih so ga izpustili iz zapor, strtega na telesu in močno zdelanega na duši.

Milena Gröblacher je Vinka Poljanca seveda dobro poznala, saj ji ni bil samo veroučitelj v šoli, temveč so bili sosesčina in stiki v fari in kulturnem društvu živi, vrhu tega mu je dalj časa pomagala pri urejanju pisarniških del in tik pred njegovo smrtjo še pri izpisovanju arijskih potrdil (Ariernachweis), ki jih je v svoji rasni zaslepljenosti zahtevala nacistična oblast in so jih župniki kot takratni matičarji morali za vsakogar izstaviti.

Občutek nemoči in izročnosti na milost in nemilost je poglobila njegova smrt 25. avgusta 1938, dobrih pet mesecev po aretaciji, kajti vsakdo je vedel, da orjak kot je bil, brez nasilja ne bi tako nenadno shiral v smrt.

Zelenkasta juha

Poljanec o svojih doživetjih v zaporu ni veliko govoril. Nekajkrat pa je bolj mimogrede vendar omenil, da je moral v ječi popiti mastno, grdo in zelenkasto juho. To je bil tisti usodni trenutek zastrupitve. Propadal je vidno.

Njegov pogreb je bil demonstracija slovenskega prebivalstva. Ziljani so prinesli venec iz lipovega cvetja s slovenskimi trakovi, študentje so peli na grobu.

V Škocijanu pa niso klonili in kulturno delo je teklo naprej. Uprizorili so še nekaj iger, režirala sta med drugim Franc Povoden in Komarjeva Lizika Ročičjak, ki so jo 12. januarja 1945 obglavili v Gradcu. Igrali so v farovžu, kjer je bila tudi društvena knjižnica. Predsednik društva je bil do prepovedi

aprila 1941 Janez Mohor, Dobrovnikov, ki je pozneje umrl v Dachau. Med prosvetarji je bil tudi Pepej Vovk, Mlinarjev iz Šentvoranca. Pozneje je zbežal v Jugoslavijo, kjer so ga nacisti aretirali in spravili v smrt. Pepej je bil stric pokojnega šolnika Rudija Vouka.

verweis. V slovenske fare so prišli nemški duhovniki. Kulturne in gospodarske ustanove koroških Slovencev so bile uknjene oz. prepovedane in s tem tudi vsakršno kulturno udejstvovanje. Številna društva, med njimi tudi škocijansko, so izgubila svoje imetje kot so to



Škocijanski igralci pred vojno. Druga z leve v drugi vrsti je Liza Ročičjak.

Različne priložnostne in krajše aretacije so domačine dodatno zbegale in prestrašile. Novi župnik in naslednik Vinka Poljanca je postal Jožef Koglek, ki je kaj kmalu postal močna opora ljudem. Koglek je tudi pokopal žaro kaplana Antona Kuteja in v župnišče sprejel njegovo mamo.



Spomenik pokončani družini

6. april 1941

S 6. aprilom 1941, cvetna nedelja je bila, se je pretrgala zavesa: Nemčija je napadla Jugoslavijo in na Koroškem so nacisti uvedli najstrožji režim proti Slovencem. Takoj so zaprli skoraj vse slovenske duhovnike in župnike in jih pozneje pregnali v nemške fare ali pa celo iz dežele. Dobili so gau-

zapisniki, knjižnice in fundusi (kulise, obleke). V Škocijanu so sicer z izposojanjem rešili del knjižnice, a ostalo so nacisti zasegli in uničili in celo javno zažigali pred šolo.

Odporniško gibanje

Prve stike z odporniškimi gibanjem Slovencev je Milena Gröblacher navezala preko sorodnikov in znancev v Mežiški dolini. Ob koncu leta 1943 pa so se pojavili partizani oz. sodelavci VOS kot npr. Peter Rigel – Podjunski in drugi. Odporniška mreža se je večala in krepila. Glavni oporišči (javki) za prenos informacij in partizanske pošte sta bili pri Komarju v Mali vasi in pri Mičejju v Šentvidu. Preko teh hiš so tekale vezi tako v Etno vas/Ettendorf v Labotski dolini k skupini Käfer in v Rož do Weissovih v Šentjanžu in do tamkajšnjega uporniškega in narodnoosvobodilnega gibanja kot tudi do Angležev. Milena Gröblacher je bila aktivna članica te skupine. Da je vse to preživela, se ima zahvaliti Ročičjakovim in Mičejevim, ki v zaporu kljub mučenju niso nikogar izdali in s tem rešili mnogo življenj.

Mičejeve in Ročičjakove ter ettendorfske upornike je gestapo zaprl poleti l. 1944. Aretiral in tudi zasliševal jih je razvpiti gestapovec Hofstätter.

Kako je gestapu uspelo priti na sled tej skupini, lahko samo ugibamo. Ve se, da so aprila ali maja 1944 Nemci ujeli dva partizana. Eden je bil ubit oz. se je sam ustrelil, drugi pa je po objubi, da mu ne bojo ničesar storili, le spregovoril in dal osnovne informacije o skupini. Kljub temu ga je gestapo navrh pokončal, obenem pa mu je uspelo prestreči kurirsko pošto Käferjevih Lizi Ročičjak za Angleže. V pismu so bili menda navedeni objekti, ki naj bi jih Angleži bombardirali.

Skupina Käfer

V Etni vasi /Ettendorfu v Labotski dolini je delovala zelo zanimiva odporniška skupina, ki je bila vključena v partizansko obveščevalno dejavnost in je imela tesne zveze z Ročičjakovimi in Mičejevimi. To je bila skupina Käfer, imenovana po

Ko je nacistična oblast zajela skupino Käfer ter Ročičjakove in Mičejeve, se je za svojce začel pravi križev pot. Markus Zellnig, sin obglavljenega Markusa in brat prav tako obglavljen Marie, je za aretacijo in smrt očeta in sestre zvedel v ruskem ujetništvu. Mati Maria in najmlajša sestra sta bili zaradi pritiska nacističnega župana Martina Rieglerja (ocenil ju je kot »untragbar« za vaško skupnost) pregnani v celovško taborišče, kjer so bili tudi slovenski pregnanci. Posest je bila zasežena (»deutsches Eigentum«) in šele leta po koncu vojne jo je družina dobila vrnjeno.

Ročičjakova in Mičejevi

Med 30. majem in 1. junijem 1944 je gestapo aretirale člane skupine Käfer, Ročičjakova in Mičejevi. Po dolgi in mučni zasliševanju so bili 6. januarja 1945 postavljeni v Celovcu pred Volksgerichtshof. Sodil jim je sam predsednik Roland Freissler, ki je prav za ta proces prišel iz Berlina. Vsem je bilo jasno, da bojo spet padale glave, kajti isti Freissler je že leta 1943 na smrt obsodil Slovence iz Sel in Železne Kaple, pa tudi pri procesu proti članom nemške uporniške skupine, ki je 20. julija 1944 poskušala atentat na Hitlerja, se je kopal v krvi.

Tega dne je na smrt obsodil Jožefa Ročičjaka in njegovo hči Elizabeto, po domače Komarjeva iz Male vasi, Terezijo Mičej in njeno hči Terezijo iz Šentvida v Podjuni ter več članov skupine Käfer. Freissler je izrekel eksemplarične kazni. Že 8. januarja so obsojence odpeljali v Gradec, kjer so jih 12. januarja 1945 obglavili. Žrtve so pokopane v Gradcu.

V tej zvezi je zanimivo, da so nekaj dni po obglavljenju Angleži bombardirali posest ettendorfskega nacističnega župana Rieglerja in da je pri tem zgubila življenje njegova žena.

Škocijanski krvni davek

Župnik Vinko Poljanec, kaplan Anton Kutej, Vladimir Mohar-Pušnik iz Nagelč, padel v partizanih, trije Dobrovnikovi – Hanzej, mati Helena in sestra Micej Mohor, Pepej Vovk, Jože Mavc, delavec pri Leitgebu, in Angela Sadnikar iz Žirovnice, ki je imela stike z Angleži in je ob koncu aprila kot zadnja žrtev storila smrt med zasliševanjem v Velikovicu. K njim moramo prišteti še tri Rojakove sinove, Franca († aprila 1944), Toneja († 25. 11. 1944) in Feliksa († 12. 12. 1944) Hobel iz Pogrč, ki so padli v partizanih, njihova sestra Stanislava pa je bila v kacetu Ravensbrück.

Kmalu zatem pa je gestapo v šentviški okolici zaprl vrsto moških in žensk, med njimi visoko noseče, ker jim je očital sodelovanje s partizani.

Tedni in meseci do propada nacizma in do konca druge svetovne morije so bili še polni gorja in solza, pa tudi upora, upanja in kljubovanja.

Pripravil Franc Wakounig



Jogr (levo) in Jožef Ročičjak

svojem vodji Markusu Käferju. Prav ta skupina je ena redkih, ki so s slovenskim osvobodilnim gibanjem nastopale skupno v smislu antifašističnega avstrijskega odpora, kar pa uradna Avstrija nikoli ni hotela (ali pa ni bila sposobna) priznati. Vodilne člane skupine so nacisti obglavili 12. januarja v Gradcu, med njimi Martina Käferja, njegovo ženo Irmo, Markusa (oče) in Mario (hči) Zellnig in Josefino Kampl, ki je pomagala predvsem francoskim ujetnikom. Skupina je bila politično zelo pestra. Njen vodja Markus Käfer je bil sploh izredno zanimiva osebnost. Bil je načitan in izobražen mož, velik občudovalec ruske revolucije ter prepričan anarhist in odločen antinacist. Po prvi svetovni vojni je bil abwehrkämpfer. Isto je bil tudi Markus Zellnig, prepričan krščanski sociallec, ettendorfski občinski tajnik in vaški gostilničar.

Skrbeti za konstruktivno sodelovanje v deželi!

Razgovor s predsednico Delovne skupnosti Avstrijske narodnosti v SPÖ Ano Blatnik

Od novembra dalje ste predsednica Delovne skupnosti Avstrijske narodnosti v SPÖ. Kaj Vas je sploh pripeljalo v politiko, še posebej v manjšinsko?

Moje politične korenine so pogotovo doma, kjer se je mnogo govorilo o političnih temah. Zato sem se že v mladih letih vključila v mladinsko organizacijo SPÖ.

Zakaj ravno v SPÖ?

Osnove sem dobila od očeta, ki je bil dolga leta socialistični župan v Bilčovsu. Odnos SPÖ do socialnega vprašanja, njen odnos do šibkejših in žensk ter njen odklonilni odnos so šovinizma in nacionalizma, vse to so vrednote, s katerimi se povsem strinjam.

Odnos SPÖ do nemškega nacionalizma oz. do manjšine na Koroškem ne govori v prid trditvi, da se zavzema za šibkejšo in se upira šovinizmu in nacionalizmu.

Moj cilj je, da v stranki razvijam čut za sožitje in konstruktivno sodelovanje. To namreč ni samoumevno. Tudi znotraj SPÖ je treba premostiti še veliko ovir. Zato organiziram informativne prireditve in seminarje po okrajih in delujem v smislu osveščanja ljudi. Prizadevam se za to, da bi SPÖ izdelala lastne pozicije v manjšinskem vprašanju in da ne bi več zgolj defenzivno reagirala na FPÖ.

Kako zgledajo te »lastne pozicije«?

Glede na to, da letos obhajamo 75. obletnico plebiscita, 50. obletnico konca druge svetovne vojne in poraza nacizma, 40. obletnico podpisa avstrijske državne pogodbe in s tem državne neodvisnosti in ne nazadnje glede na to, da smo letos prvo leto v Evropski uniji, moramo najti nove odgovore na vprašanje, kako reševati sožitje med manjšino in večino. Kot najvažnejše se mi zdi, da moramo sprejeti večjezičnost, učenje jezikov sosedov kot pomemben evropski izziv. Evrope ne moremo graditi po starih principih etnične polarizacije in konfrontacije – kam to pelje, vidimo na primeru bivše Jugoslavije – Evropo moramo razvijati po načelu preseganja etničnih meja v smislu večjezičnosti. To pa pomeni, da ne smemo uveljavljati nacionalne priznavalne prisile, ki ljudi deli na narodnostne priznavalce in izdajalce tako znotraj manjšine kot večine, temveč moramo ustvarjati odprto ozračje, ki bo ljudem omogočilo, da se bodo lahko brez strahu učili jezike sosedov. Za Koroško si npr. predstavljam izobraževalni sistem,

ki bi pospeševal učenje jezikov sosedov – slovenščine in italijanščine brez hkratne narodnostne etikete.

Kakšne pozicije zastopate v konkretnih vprašanjih?

Zagovarjam model dr. Ausserwinklerja, ki predvideva, da bi sosvet dobil tudi na deželni ravni. To je edina alternativa etnični zbornici, katero odklanjam. Po Ausserwinklerjevem modelu bi predstavniki sosveta (predsednik in/ali podpredsednik) imeli pravico govoriti v deželnem zboru in tam predstaviti želje in zahteve manjšine. Ne bi pa imel pravice glasovanja. Le tako bi lahko ustvarjal konstruktivno vzdušje, ki je pogoj za konkretno reševanje odprtih vprašanj.

V vprašanju slovenske glasbene šole zastopam stališče, da naj bi prišlo do enakopravne integracije te šole v obstoječo koroško glasbeno šolo. V zadevi radia pa se mi zdi najpomembnejše, da bi prišlo do razširitve radijskih oddaj v okviru ORF. V zadevi otroških vrtcev se zavzemam za rešitev, kakršno je izdelal sosvet za slovensko narodno skupnost (dvojezične skupine na območju veljavnosti dvojezičnega šolstva, če je najmanj pet prijav in če obstaja otroški vrt). Vedeti moramo, da vsaka delitev pospešuje nacionalistično mišljenje, ki dejansko služi le nemškonomacionalnim krogom.

O teh vprašanjih SPÖ ne odloča sama, temveč je za to potrebno tudi soglasje obeh ostalih deželnozborskih strank.

To je jasno. Najprej gre za to, da SPÖ zavzame jasno stališče in ga v javnosti tudi zagovarja. Seveda bo treba pridobiti ostali dve stranki. Osebnostno upam, da bo to tudi uspelo. Z ÖVP npr. so bili tozadevni razgovori že obetavni.

Četudi bi to uspelo, pa še vedno ostaja problem, da je manjšinsko vprašanje na občinskem nivoju ponekod bolj pereče kot na deželni ravni. Tudi socialdemokratske frakcije ponekod niso naklonjene manjšini.

Upoštevati je treba logiko konflikta na občinskem nivoju. Čeprav so na listah večinskih strank tudi koroški Slovenci ali pa dvojezični Korošci, veljajo za Slovence edinole pripadniki EL. Nekateri od teh pa radikalno postavljajo etnične zahteve in včasih pozabljajo, da je treba prav v občutljivem manjšinskem vprašanju pridobiti zaveznike iz vrst večinskih strank. Znotraj teh pa so seveda tudi taki, ki načelno nasprotujejo manjšini, in tako vsi tisti, ki so za konstruktivno sožitje v občini, pridejo med mlinska kamna. Zato včasih pride do tega, da večinske stranke (tudi



Ana Blatnik

SPÖ) avtomatično odklonijo predloge EL, ne glede na to, ali so ti pametni ali ne. Problem je tudi v tem, da je EL seveda konkurenčna stranka, ki se poteguje za glasove, profilira pa se ob škandalizaciji manjšinskega vprašanja. Zato mislim, da je prav v manjšinskem vprašanju potrebna strankarskopolična depolitizacija. EL bo morala nastopati bolj premišljeno, večinske stranke pa bodo morale uvideti, da so soodgovorne za sožitje v občini. Prav na tem področju moramo vsi storiti korake k zblizovanju. Osebnostno se bom zavzemala za izboljšanje odnosov v deželi.

Omenili ste letošnje obletnice. Ali naj bi praznovali 10. oktober?

Sem za skupno praznovanje pod enakimi pogoji. Torej brez polarizacije in v duhu evropskega zblizovanja, kajti v preteklosti so si 10. oktober lastili določeni krogi in zaradi nesodelovanja koroških Slovencev imeli tudi politični profit.

Kakše cilje si je zadala Delovna skupnost za letošnje leto?

SPÖ bo morala v svojih vrstah zagotoviti integracijski model. To med drugim tudi pomeni, da nam bo zagotovila izgledno mesto na kandidatni listi za prihodnje volitve v deželni zbor. Delovna skupnost bo vodila povezovalno politiko med manjšino in večino v smislu večjega zaupanja in boljšega ozračja v deželi, kajti brez zaupanja med manjšino in večino, brez konstruktivnega sodelovanja v deželi ne bo prišlo do realizacije manjšinskih pravic. V zadnji konsekvenci pa gre pri manjšinskih pravicah za odnose med manjšino in večino. Za kvaliteto teh pa smo odgovorni vsi, tako manjšina kot večina.

Hvala za pogovor!

Uredništvo

Tinjski cikli v letu 1995

Prejšnji teden so v Tinjah predstavili izobraževalni program za prvo polletje leta 1995. Ker Tinje želijo, po besedah rektorja Jožeta Kopeiniga, preseči regularni program katoliških izobraževalnih domov, to so versko-teološki tečaji, seminarji, zakonske, družinske in socialne tematike, bojo na sporedu tudi vprašanja slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, odnos s Slovenijo in sožitje v deželi. To so za pomembno leto 1995 primerna programska težišča.

Pomemben projekt, ki ga v Tinjah uresničujejo skupaj s celovško univerzo, je cikel predavanj na temo »50 let druge republike Avstrije in njene jezikovne manjšine«.

Cikel je predstavil univ. prof. dr. Andrej Moritsch, ki izhaja iz dejstva, da članstvo v EU tudi za koroške Slovence pomeni bistveno spremembo doslej ustaljenega življenja in družbenih funkcij. Zato je po-

koroških Slovencev po drugi svetovni vojni.

Dr. Heinz Tichy bo tretji predavatelj. 11. aprila zvečer bo spregovoril o uresničitvi avstrijske državne pogodbe oz. člena 7.

Četrto in zadnje predavanje v tem ciklu bo imel v torek, 2. maja zvečer univ. prof. Jože Pirjevec iz Trsta o perspektivah avstrijskih narodnih manjšin v Evropski uniji.

V torek, 23. maja zvečer, pa bo zaključna podijska diskusija o koroških Slovincih in njihovem mestu v europski Avstriji.

Dr. Avgustin Malle, vodja Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu, bo v posebnem predavanju osvetlil petdesetletnico vrnitve slovenskih izseljencev oz. pregnancev, ki so leta 1942 morali zapustiti svoje domove in duhovnikov, ki so bili že aprila 1941 pregnani iz svojih župnij. SZI bo pripravil tri manjše raziskave na to tematiko, ki jo bojo ob kon-



Predstavili so program: Gustav Malle, Martin Pandl, Andrej Moritsch, Jože Kopeinig, Robert Saxer in pater Cornelius Dings

membno, da se prebudijo iz pasivnosti in se odločijo za konkretno doživljanje zgodovine.

Cikel bo obsegal štiri predavanja. Prvo bo imel dr. Andrej Moritsch 7. marca zvečer na temo »Avstrijska nacija in koroškoslovenska nacionalna manjšina«. Predavatelj nasprotuje pojmu narodnostna skupnost in se zavzema za pojem nacionalna manjšina.

Drugo predavanje, 28. marca zvečer, bo pripravil dr. Teodor Domej. Govoril bo o neuresničljivih pričakovanjih

cu maja 1995 obravnavali tudi v Linzu v okviru nacionalsocialističnega genocida. Te raziskave so usklajene s skupno spominsko proslavo slovenskih organizacij maja letos.

Horst Ogris bo v seriji »Naša beseda-naša domovina« predstavil slovenske pokrajine in mesta, Martin Pandl je pripravil serijo na temo »Kaj je življenje«. P. Cornelius Dings pa bo skušal tečajnikom približati evropsko slikanje in glasbo kot enoto.

Franc Wakounig

LITERATURA V TINJAH

Maribor v literarnem zrcalu Drago Jančar: »Severni sij«

V domu v Tinjah se bo v torek, 17. januarja, ob pol osmih zvečer nadaljeval niz literarnih večerov pod geslom »Slovenska mesta – slovenske pokrajine«. Tokrat bo gost večera pisatelj, dramatik in esejist Drago Jančar, eden najplodnejših in najbolj zanimivih ustvarjalcev srednje generacije slovenskih književnikov.

V središču večera z Dragom Jančarjem bo njegov roman »Severni sij«, v katerem avtor

razvije psihološko podobo mesta Maribor tik pred izbruhom 2. svetovne vojne in v usodnih letih do leta 1945.

Na skupni prireditvi doma v Tinjah in slovenskega sporeda ORF bo tekla beseda – pogovor z avtorjem bo vodil Horst Ogris – seveda tudi o najnovejših delih književnika Jančarja, o romanu »Posmehljivo poželenje«, o drami »Halštat« in o nedavno objavljenem eseju »Egiptovski loci mesa«.

SLOVENSKI PLES '95

Odlična glasba, krasno razpoloženje

Hec je bil, plesalcev se je kar trlo, družabnost na višku, zabava je v vsakem oziru uspela – tako se da v en stavek strniti ples, ki ima med slovenskimi prireditvami zagotovo najdaljšo tradicijo. Če smo lani malo jamrali, da ni bilo dovolj obiskovalcev, smo se letos lahko potolažili: Slovenski ples je še vedno priljubljen pri mladih in malo manj mladih. Slovenska prosvetna zve-

za je ples kot vselej tudi tokrat skrbno organizirala, prav gotovo pa je k uspehu pripomogla tudi odlična plesna glasba »Štajerskih 7« iz Maribora in pa seveda podjunskega »Alpe-Adria seksteta«, ki sta izmenično skrbela za to, da so navdušeni plesalci do dobra prišli na svoj račun. Prosvetaši »Zarje« so se menda s Štajercerji že kar na plesu domenili za glasbo na ka-

pelški poletni noči 1995.

Slovensko prosvetno društvo »Bilka« je letos skrbelo za ponudbo pijač v internem bifeju in splačalo se jim je. Tisti, ki so se hoteli malo pogovoriti, na da bi jim bilo treba prevpiti glasbo, so se umaknili v prvi prostor. Tisti, ki so bili lačni, so šli vmes posedet in kaj pojest v »Volkskeller« in tako so bili vsi zadovoljni.

Opazili smo, da so se z obiskom letos izkazali predvsem Kapelčani, Obirčani in pa Bilčovščani, čeprav je bila zastopana dejansko vsa spodnja Koroška.

S. W.



Tudi Dobrolčani so se dobro počutili...



Ob kozarcu penečega in v lepi družbi se je prijetno pogovarjati



Razpoloženje za »kapelškimi« mizami je bilo vseskozi na višku

Jezik je duša

Janko Messner



Uradi naj ne obdelujejo slovenskih vlog!

Slovenci lahko obdelujemo to in drugo in tretje in sedmo, kar oglejmo si nekaj primerov:

1. obdelujemo zemljo, velike površine, sadovnjake ...
2. človek lahko obdeluje kristale, les, železo, satelitske informacije ...
3. v knjigi politično zatiranje, kmečko vprašanje v romanu ...
4. pijanci lahko obdelujejo drug drugega s pestmi po glavi ...
5. Messner po skurni navadi obdeluje površne novinarje ...
6. koroški slovenski zborničarji in parlamentarčiči z groteskno vnemo obdelujejo antinacionalistične integralničarje ...
7. Ošlak v Nedelji 8. 1. 1995 briljantno, sočno obdeluje fanatično fetišiziranje jezika, izraženo v nepremišljenem geslu fundamentalistov: ŽIVLJENJE ZA JEZIK! Namesto da bi se ti (in drugi) Slovenci raje z ljubeznijo učili slovnice tega svojega jezika! Hvala mu, da je končno temeljito obdelal ta njihov strahotni čvek!

Le ubogih redkih slovenskih »vlog« naj celovški uradi NE »obdelujejo«, saj bi se jim drugače pod kuliji razletele v prah!

H. St. v NT 18. nov. preteklega leta naj te vloge uradnikom v reševanje priporoča! Lepo prosim. Še bolje: v rešitev, kajti »reševanje« je v Avstriji po stari cesarsko-kraljevski kanclijski navadi tudi danes še moreče. Vprašajte našega odvetnika jugovzhodnih pribežnikov dr. Francija Serajnika, pa vam bo pripovedoval nenavadne skurne storije iz Policijskega zapora na Fiktringarci!

Vprašam kolegico H. St. v tej zvezi tudi: Kaj pomeni »pomankljiva jezikovna kompetenca uradnikov kot tudi vložilcev vlog«!

Po domače, našemu bralstvu razumljivo in prebavljivo, bi prav gotovo lahko zapisala tudi takole: Res pa je, da uradniki z vložilci vlog vred pre malo slovensko znajo. Prav tako?

Popravek – V zadnjem jezikovnem pogovoru v 10. vrsti od spodaj manjka v popravljenu stavku v oklepaju istopomenska možnost, tokrat zapisana v polkrepki pisavi. Torej ponovimo del besedila: »Načitan Slovenec ne reče: Uspelo mu je (ali posrečilo se mu je), da je dokazal, ampak uspelo (posrečilo se) mu je dokazati

Vrhunski novoletni koncert »Danice«

Med najbolj stalne pevske prireditve koroških Slovencev sodi prav novoletni koncert SPD »Danica«. Gotovo bi bilo treba pregledati precej strani zapisnikov, da bi lahko zatrjeno določili dan in leto prvega šentprimškega novoletnega koncerta. Ta prireditev se odlikuje po svoji visoki kakovosti, torej po premišljeni izbiri nastopajočih, in po tem, da je izraz tesnega sodelovanja in povezanosti »Danice« z domačini. Tako se ni čuditi, da je vselej zelo dobro obiskana.

Letošnji koncert v petek, 6. januarja, popoldne so manifestativno oblikovali številčno močan mešani pevski zbor »Danica« pod vodstvom Stanka Polzerja, dvojezični zbor pedagoške akademije, vodi ga Edi Oraže, in moški pevski zbor SPD »Valentin Polanšek« z Obirskega pod taktirko Boža Hartmana.

Koncert je vselej priložnost za obračun dela v preteklem letu in za zahvalo društva in pevcev vsem, ki so jih podprli pri njihovem delu, hkrati pa povabilo k sodelovanju in poziv, da bi skrb za ohranitev slovenske besede in domače kulture nikoli ne prenehala.

»Danica« je v minulem letu opravila vrsto uspešnih nasto-

pov in sodelovanj: skupaj z zbori slovenske gimnazije in globaškega društva je pripravila kantato »Carmina Burana«, kot prvi slovenskokoroški zbor je nastopila ob odprtju celovškega sejma in gostila je vrhunski zbor »Cantus« iz ukrajinskega Užgoroda. Letos pa se pevke in pevci nameravajo podati na turnejo po Severni Ameriki.

januarja 1945 v Gradcu. V Šentprimžu bo slednjim v spomin v nedeljo, 15. januarja, popoldne velika spominska svečanost. Obirski pevci so se tem žrtvam poklonili že na novoletnem koncertu, pedagoški zbor pa je s svojim pestrim sporedom navdušil publiko. Nastopajoči zbori so brez izjeme peli na kakovostno zelo visoki ravni. Med posameznimi



Učiteljski tercet je z žiljsko kolednico pozdravil občinstvo

To leto je spominsko leto 50-letnice konca druge svetovne vojne, 40-letnice podpisa državne pogodbe in predvsem 50-letnice obglavljenja Mičejevih in Ročičjakovih žrtev 12.

točkami sporeda pa sta povezovali pevki Fini in Magdi.

Po koncertu je bilo pri tradicionalni božičnici »Danice« dosti priložnosti za pomenek.

Franc Wakounig

PRIREDITVE

ČETRTEK, 12. 1.

KOSTANJE, v kulturnem domu – SPD »Drabosnjak«
Začetek plesnega tečaja, vodil ga bo Gregej Krištof;
prijave na tel. 0 42 74/70 05 ali 0 46 3/56 2 00 pri
Hanziju Dragašniku. Prispevek 600 šil.

CELOVEC, v Modestovem domu – SKD Celovec
Premiera lutkovne igrice »Jajce« (Zlatko Krilic);
nastopa lutkovna skupina »Mi smo mi«

CELOVEC, pri Joklnu – Pedag. akademija
Predstavitel mednarodnega projekta in skupne
publikacije TEMPUS; nato prirejata deželni glavar dr.
Zernatto in njegov namestnik dr. Ausserwinkler
sprejem.

PETEK, 13. 1.

ŠENTJAKOB, v kulturnem domu – VŠGP
Maturantski ples Višje šole za gospodarske poklice;
igrata skupini Melpot in DJ Peter

DIČA VAS, v hotelu Zollner
Kulturni večer v okviru mednarodnega študijskega
srečanja TEMPUS; sod.: Dvojezični zbor Pedagoške
akademije, Janko Messner, Maja Haderlap in Gustav
Januš

BOROVLE, na Glavnem trgu – občina Borovlje
Kmečki trg (do poznega popoldneva)

BILČOVŠ, v ljudski šoli
Informacijski večer »Umweltverträgliche
Abwasservermeidungs- und Entsorgungskonzepte in
ländlichen Regionen«, predava mag. dr. Brigitte
Hahn

SOBOTA, 14. 1.

ŠENTJANŽ, v stari šoli – SPD »Šentjanž«
Novoletni koncert; nastopa »Slovenski oktet«,
vstopnice v predprodaji 100 šil., večerna blagajna 120
šil.

RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
Radiški ples; za ples igra ansambel »Gašperji«

GLOBASNICA, pri Šoštarju – SKD Globasnica
Podjanski ples, igra ansambel »Zasavci«

MOČULA, v gostilni Sportrast – KPD »Drava«
Večer pripovednikov »Je vas že kdaj strašilo?«

NEDELJA, 15. 1.

ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu
»Spominska svečanost ob 50-letnici na smrt obsojenih
naše občine«; spored oblikujejo pevski zbori
prirediteljev in recitatorska skupina

TINJE, v domu
do 20.00: Srečanje lovcev z izobraževalnim in
kulturnim programom; pred. Marjan Toš, Stanko
Kraut idr., poje Suški oktet

TOREK, 17. 1.

CELOVEC, Zveza – Bank, Pulitschg. 5-7 – SGZ
do 19.00: Predavanje »Zakon o prometnem davku
1994 – prometni davek na notranjem trgu EU«

TINJE, v domu
19.30 Literarni večer: Drago Jančar – Severni sij, večer vodi
Horst Ogris

PETEK, 20. 1.

CELOVEC, v Domu sindikatov
Gimnazijski ples; igrata ansambla »Drava« in »Melos«

SOBOTA, 21. 1.

ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
E. Kishon: Poročni list (komedija); gostuje gledališka
skupina iz Sel, režija Franci Končan

NEDELJA, 22. 1.

VOGRČE, pri Florjanu – KKD Vogrče
Začetek plesnega tečaja za začetnike, vodi dipl. plesni
učitelj Gregej Krištof; prispevek 600 šil., prijave
sprejema P. Polesnig, Vogrče 6, tel. 0 42 35/33 77

SOBOTA, 28. 1.

TINJE, v domu
od 9.00 do 17.00 Simpozij: Cerkev na Koroškem leta 1945,
pred. univ. prof. dr. Karl H. Frankl, univ. prof. dr.
Maximilian Liebmann, dr. Peter Tropper

Slovenska gospodarska zveza in
Zveza-Bank, Posojilnice-Bank

vabijo na predavanje

Zakon o prometnem davku 1994 –
prometni davek na notranjem trgu EU

PREDAVATEL: mag. Erich Schumacher • ČAS: 17. januar 1995,
od 14.00 do 19.00 • KRAJ: Zveza-Bank, Paulitschgasse 5-7/III, Celovec
Po predavanju večerja v družabnosti! Prijave nujno do petka, 13. 1.
1995, v tajništvo Zveze-Bank, gospe Andreji Wedenig, tel. 0 46 3/51
23 65, fax 0 46 3/51 23 65-19.

PISMO BRALCA

ZAHVALA – Pred nedavnim
je izšla moja tretja pesmarica
»Sanjal o tebi sem«. Ob tej pri-
ložnosti bi se rad javno zahvalil
Slovenski prosvetni zvezi, po-
sebnost še tajniku dr. Janku Mal-
leju, ki je bil takoj pripravljen
prevzeti odgovornost za izdajo
te moje zbirke.

Enaka zahvala velja seveda
tudi vsem nameščencem tiskar-
ne »Drava«, ki so pripomogli,
da je pesmarica v najkrajšem
času tudi izšla.

S svojo mojstrsko roko pa je
zbirko nadvse umetniško obli-
koval naš mladi koroški
slovenski umetnik in slikar,
moj osebni prijatelj Stanko
Sadjak iz Šmihela.

Velika zahvala pa gre tudi

priznanemu mojstru glasbe,
spoštovanemu skladatelju prof.
Samu Vremšaku, ki mi že od
vsega začetka mojega ustvarjal-
nega dela stoji ob strani s tem,
da strokovno pregleda in oceni
moje skladbe, mojim zbirkam s
svojo spremno besedo botruje
ter mi vedno znova daje novega
poguma za moje glasbeno delo.

Ne nazadnje pa bi se rad
prav tako zahvalil koroškim
slovenskim časopisom, ko so
tudi že poročali o izidu te moje
zbirke.

Ob koncu pa bi vsem izva-
jalcem in ljubiteljem naše
koroške slovenske pesmi zaže-
lel veliko veselja ter glasbene-
ga užitka pri prepevanju teh
pesmi! **Hanzi Artac**

SPD »Danica« Šentprimož
Kulturno društvo Škocijan
SPD »Vinko Poljanec« Škocijan

vabijo na

spominsko svečanost
ob 50-letnici na smrt obsojenih iz naše občine

v nedeljo, 15. 1. 1995, ob 14.30 uri,
v kulturnem domu v Šentprimožu

SPORED OBLIKUJEJO:
pevski zbori prirediteljev in recitatorska skupina.
Skupno se jih spomnimo!

Učenke V. letnika Višje šole za
gospodarske poklice v Šentpetru

vabijo na

maturantski ples

13. januarja 1995 ob 20. uri v Kulturnem domu

Igrala bosta skupina »Melpot« in DJ Peter
POKROVITELJSTVO Dr. Janko Zerzer, Dr. Christof Zernatto, Johann
Gressl, Dr. Michael Ausserwinkler, Dr. Matevž Grilc

Slovenski vestnik čestita:

gospodu Erhardu Štuku z Blata
pri Pliberku za osebni praznik;
gospe Zori Krištof iz Šmihela za
rojstni dan; gospe Mariji Kajdiš
iz Kokij za rojstni dan; gospe
Mariji Kraut z Bistrice za rojst-
ni dan; gospe Mariji Kuežnik z
Doba pri Pliberku za 75. rojstni
dan; gospodu Blažu Kordeschu
iz Podjune za 68. rojstni dan;
gospe Alojziji Müller-Šulnovi
mami iz Vogrče za 80. rojstni
dan; gospe Veroniki Travniki iz
Podna za 90. rojstni dan; gospodu
dipl.trg. Francu Brežjaku iz
Celovca za 70. rojstni dan; gospe

Pavli Zalesnik iz Šmarjete za ro-
jstni dan; gospe Neži Olip-Vrtni-
kovi iz Sel za 80. rojstni dan;
gospodu Jožefu Miklu iz Svatenu
pri Šentjakobu za 80. rojstni dan;
gospe Pepci Lampichler z Radiš
za 60. rojstni dan; gospe Mariji
Scheinig iz Spodnjega Dobja pri
Ločah za 90. rojstni dan; gospodu
dr. Avgustu Malleju iz Celovca
za rojstni dan; gospodu Hanziju
Ogrisu st. iz Bilčovsa za rojstni
dan; gospodu Francu Rozmanu
za rojstni dan; gospe Eli Knez-
Sabodinovi iz Lobnika za rojstni
dan.

Dvojezična zvezna trgovska akademija

vabi na

informacijski teden

Vabljeni vsi, ki vas naša šola zanima
(učenci/učenke glavnih šol in gimnazije, starši ...)

od 16. do 21. januarja 1995 od 8. do 12. ure

v šolskem poslopju, Trg prof. Janežiča 1

ŠOLA VAM BO OMOGOČILA:

■ prisotnost pri pouku ■ informacijski material ■ pogovore z učenci/
učenkami ■ pogovore s profesorji ■ bisy-test (za lažjo izbiro poklica)
V prihodnjem šolskem letu bodo učencem/učenkam Dvojezične TAK
na voljo najsodobnejši prostori, npr. gospodarsko poslovalni center
(biro za učno firmo), učilnice za informatiko in fonotipijo, skratka,
nadgradnja za Dvojezično TAK bo končana.
Prijave za šolsko leto 1995/96 bomo sprejemali od 20. do 27. februarja 1995.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 15. 1.

9:05 ORF 2

PONEDELJEK, 16. 1.

16:20 TV SLO 1

PREDVIDENA VSEBINA

■ Maturantski ples Višje
šole za gospodarske
poklice v Šentpetru
■ Smučarski skoki za Ziljski
pokal: uspešna uveljavi-
tev Zahomca kot medna-
rodnega smučarskega
centra
■ »Govorice – Das Gerücht«
je film o mladincu, ki je v
notranjosti razdvojen.
Film razpravlja o tabu-
izirani temi homoseksu-
alnosti. Mladenič ne ve,
ali naj se izpostavi druž-
benemu pritisku ali pa
naj taji svojo identiteto.
Film vodi v realen svet
kot tudi v podzavest tega
mladostnika. Scenarij je
napisal 17-letni gimna-
zijec Štefan Hafner. V
glavnih vlogah: Niko
Sturm in Andrej De-
skoski. Vodja projekta:
Miha Dolinšek.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 12. 1.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 13. 1.

18.10 Kulturna obzorja

Sobota, 14. 1.

18.10 Od pesmi do pesmi –
od srca do srca

Nedelja, 15. 1.

6.30 Dobro jutro na
Koroškem –
duhovna misel
18.10 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 16. 1.

18.10 Tečejo ure na
Koroškem res
drugače?

Torek, 17. 1.

18.10 Partnerski magazin

Sreda, 18. 1.

18.10 Društva se
predstavljajo

Zobozdravnik

dr. Bojan Levičnik

odpira

svojo ordinacijo

po 20 letih prakse v Nemčiji

sedaj v Radovljici (center), 5

km od Bleda.

Tel. 00 3 86 64/71 53 03 (71 53 78)

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov
s posebnim poudarkom na
narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem, Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Ženske in nasilje

Piše dr. Štefka Vavti

V časopisih in drugih informacijskih medijih velikokrat beremo in čujemo o nasilju moških nad ženskami. Pozicija ženske v naši družbi ima že sama po sebi pogosto prizvok nasilja, namreč tistega, ki ima svoje korenine v strukturah naše družbe: to so na primer dvojna ali celo trojna obremenitev zaposlene ženske, ki mora poleg opravljanja poklica oskrbovati še družino, včasih tudi kmetijo; neke vrste nasilje pa so tudi nižje plače, ki jih ženske prejema za enako delo; prav tako pa je treba k strukturalnemu nasilju šteti tudi dejstvo, da ženske nimajo enakih možnosti za poklicno napredovanje.

Nasilje pa neštetokrat najdemo tudi v družinah in zakonskih zvezah. Ženske, katere moške (ali prijatelji) pretepajo – to je že znano – niso le tragične izjeme. To potrjujejo »zavetišča za ženske«, ki nudijo pomoč in streho ženskam, ki so ušle od doma, ker niso mogle več prenašati nasilja svojega moža ali partnerja.

Strokovnjaki ocenjujejo, da je več ko 150 tisoč žensk letno žrtev nasilja možev, očetov, pogosto tudi bratov in drugih članov družine. Nasilje pa je vedno izraz oblasti, ki jo ima nekdo nad nekom. Svoje korenine ima največkrat v ekonomski odvisno-

sti. Žena, ki je od svojega moža ekonomsko in socialno odvisna, mu mora biti na razpolago. Takšna so vsaj pričakovanja. Telo nasilje pa je le ena oblika nasilja. Psihično nasilje je velikokrat neopazno, skrito. Prav zato pa še bolj nevarno. Veliko žensk v partnerstvih je zatiranih, nekatere morajo živeti s tem, da jih moške zasmehujejo, da so cinični, s čemer jim zadaja jo globoke rane v njihovi samozavednosti. Tudi to so oblike nasilja.

K nasilju pa štejejo še posilstva v in zunaj družine. Spolno nasilje je izraz oblasti moškega nad žensko: ženska naj spozna, »kdo je njen gospodar!«

Ministrstvo za notranje zadeve ocenjuje, da je v Avstriji posiljenih vsako leto okrog 6.000 žensk.

Ti podatki pa ne izključujejo možnosti, da so včasih tudi moški žrtve »nasilja« žensk.

Prizadete in prizadeti, ki so se že kdaj znašli v vlogi žrtve, pa bi se ob tem lahko vprašali, kako se bodo v bodoče te »vloge« znebili. Pri tem bo morda katera od žensk tudi spoznala, da ji morda »vloga žrtve« tudi koristi in da jo zato včasih kar rada prevzame.

Bolje pa bo, če se bomo postavile na noge in se osvobodile »struktur« (poklicnih, družinskih, ipd.), ki nas zatirajo.

50-letnica Slovenskega planinskega društva na Koroškem

Lani decembra je bila v Kranju velika jubilejna slovesnost – 95-letnica Planinskega društva Kranj. S pevskim nastopom jo je počastil znani in priljubljeni Slovenski oktet. Veliko množico zbranih planincev sta v kinodvorani pozdravila predsednik Planinskega društva Kranj Franci Ekar in kranjski župan

Nadalje bosta letos še dva pomembna slovenska planinska jubileja – 100-letnica Aljaževega stolpa na Triglavu in 100-letnica začetka izhajanja Planinskega vestnika, planinske revije, ki vso to dolgo dobo široko javnost obvešča o dejavnosti planinstva doma in po svetu. Letos bo praznovala

Zahomca, Anton Pelnar iz Šentštefana v Z. d., Josip Rozman iz Celovca, Anton Varmut iz Limarč, občina Brdo, in Janez Varmut z Bistrice na Zilji (podatki: Dr. Jurij Felaher, Zgodovina koroških podružnic SPD). Pobudnik za ustanovitev te slovenske planinske organizacije na Koroškem in njen glavni organizator je bil Alojzij Knafelc iz Slovenije.

Ustanovitev Ziljske podružnice sta med drugimi pozdravila tudi Planinski vestnik, glasilo tedanjega Slovenskega planinskega društva v Ljubljani, in slovenski koroški časopis Mir.

Po ustanovitvi Ziljske podružnice se je planinsko gibanje začelo hitro širiti po južni Koroški, kar je bil povod, da so jo leta 1907 preosnovali v Koroško podružnico, v kateri je bil najbolj zaslužen planinski pisatelj dr. Josip Oblak, odvetniški kandidat v Celovcu, sicer pa rojen Ljubljčan. Koroška podružnica je v prvi svetovni vojni prenehala delovati in tako je z njo zamrlo organizirano planinstvo na Koroškem. Kljub težkemu položaju, ki sta ga imeli podružnici – nemškim planinskim društvom sta bili namreč trn v peti – sta častno izpolnili svojo nalogo. Ideja planinstva je tedaj klicala in združevala koroške Slovence v prizadevanjih za ohranitev slovenstva. Do prve svetovne vojne, ko je prenehalo organizirano planinstvo na Koroškem, je obema podružnicama predsedoval Franc Grafenauer.

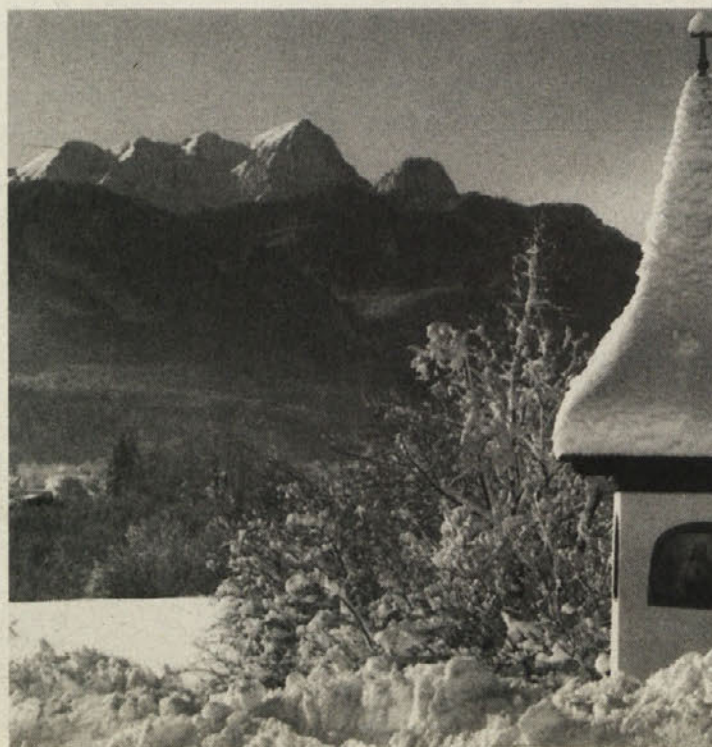
Čeprav je s prvo svetovno vojno prenehalo slovensko organizirano planinstvo na Koroškem, je iskra nekdanje dejavnosti še vedno tlela in se spet vnela leta 1953, ko so koroški planinci obnovili slovensko planinsko društveno delovanje na Koroškem.

Koroški planinci se z veliko ljubeznijo zavedamo svojih korenin, predvsem pa tistih pionirjev, ki so pred 95 leti na Koroškem ustvarili slovensko planinsko organizacijo. Njim gre zahvala, da so nam utrlji pot, da imamo danes tudi v republiki Avstriji svojo planinsko organizacijo, sedaj vključeno v Avstrijsko planinsko zvezo (Verband Alpinen Vereine Österreichs).

Kot je bila nekdanj ponos Ziljske podružnice leta 1901 zgrajena Korenova koča na Zahomški planini, ki je združevala Slovence, tako to plemenito poslanstvo danes opravlja slovenska planinska postojanka na Bleščeči, zgrajena leta 1968, ki si je v teku časa pridobila mikavno in zaslužno ime planinski dom srečanja.

Slovenskemu planinskemu društvu Celovec ob njegovem častitljivem prazniku iskreno čestitam z najboljšimi željami.

Navdušen planinec



Vitimir Gros. Slovenosti se je udeležilo tudi zastopstvo Slovenskega planinskega društva Celovec.

Ko že omenjam to lepo in uspelo prireditve, naj še spomnim, da tudi slovenski planinci na Koroškem te dni obhajamo 95-letnico ustanovitve naše planinske organizacije, ene najstarejših društev na Koroškem.

100-letnico tudi avstrijska planinska organizacija Naturfreunde. Leto 1995 bo torej leto planinskih jubilejev.

Zelo sem se razveselil, ko je Slovensko planinsko društvo Celovec tokrat svojim članom za jubilej podarilo trijezični koledar vrhov treh dežel – Furlanije-Julijske krajine, Koroške in Slovenije. Lepa hvala društvu, da je s tem darilom že začelo praznovanje jubilejnega leta, ki ga bo prav gotovo primerno počastilo tudi še z drugimi dejavnostmi.

Slovensko planinsko društvo na Koroškem je bilo ustanovljeno 18. januarja pred 95 leti. Novorojenčku so dali ime Ziljska podružnica Slovenskega planinskega društva (osrednja organizacija Slovenskega planinskega društva je bila v Ljubljani). Na ustanovnem občnem zboru Ziljske podružnice v Borljah v Ziljski dolini je bil takrat, da obudim spomin, izvoljen tale odbor: načelnik Franc Grafenauer, deželni in državni poslanec iz Most, občina Brdo, namestnik Ivan Milonig, pd. Koren iz Zahomca, tajnik Alojzij Knafelc, adjunkt direktorice državnih železnic v Beljaku, ter odbornika Matija Kues, dekan iz Trbiža, in Josip Svaton z Višarj. Poleg teh odbornikov so bili na ustanovnem občnem zboru prisotni še Franc Bergmann iz Šentlenarta pri Sedmih studencih, Ivan Flašberger iz Velike vasi, občina Brdo, Franc Havliček iz Čač, Martin Krejči iz Vrat, Vojteh Krejči iz Gorij, Franc Kriegl iz

Krista Oraže, Evi Luschnig. **Ženske (gostje):** Angelika Koko.

Seniorji II: Franc Blajs, Willi Legat.

Seniorji I: prvi in najboljši dneva Folti Miklau, Willi Ošina, Manfred Maloverschnik.

Moški-spl. skupina: Marjan Oraže, Franz Oraže, Mihac Ošina.

Moški-spl. skupina (gostje): Herbert Kogoj, Jakob Suttarlütti, Franz Strutzmann.

Ob robu pa je treba še povedati, da je najboljši čas po smoli v prvem teku v drugem spustu dosegel lokalni matador Pepi Oraže. Vozil je v stilu Tombele bombe. V prvem teku je bil še nekoliko omotičen, kar pa je bila posledica lovskega plesa na predvečer, na katerem je zadel glavno nagrado, in sicer odstrel gamsa. Le kako bi šele peljal, če bi »zadel« medveda?!
F. R.

MEMORIAL EMILA SMOLNIKA

Športno navdušeni Lepenčani

Preteklo nedeljo, 8. januarja, so športno navdahnjeni Lepenčani priredili že 8. smučarsko tekmo, tokrat drugič v spomin Emila Smolnika. Kot že običajno, je bila tudi tokrat udeležba tekmovalcev velika, po Kežarjevih njihvah se jih je spustilo kar nad 60.

Kežarjevimi velja posebna zahvala, a ne samo za njivi, kjer je potekal ogorčen boj smučarjev, temveč tudi za gostoljubje ob pripravah na tekmo. Organizatorjem je bilo na njihovi domačiji toliko ponujenega, da so se nekateri počutili celo bolje kot doma, zato so tam celo prespali zadnjo noč.

Da tekmovalje ne bi potekalo kar po domače, so se za natančno merjenje časa voženj vključili člani SSK Obir iz Železne Kape. Objektivnost je bila zagotovljena do stotink natančno.

Progo je odlično pripravil Pavel Dolinšek, za telesni blagor gledalcev in tekmovalcev pa je s klobasami in pijačo, kot že vedno, poskrbel Ingo Nečemer.

Domači organizatorji se vsem sodelujočim in pomočnikom in še naštetim glavnim osebam iskreno zahvaljujejo. Hvala pa velja tudi že za prihodnje leto. Dodatno se zahvaljujejo vsem darovalcem pokalov in drugih nagrad in jih obveščajo, da bodo na njihova vrata potrkali tudi za 9. tekmo.

Ob tekmi pa je treba poudariti še zelo razveseljav podatek, da se je udeležilo kar tretjina mladit, torej tekmovalcev tudi v prihodnjih letih ne bo zmanjkalo.

Poglejmo uvrstitev najboljših!

Dečki: Matija Rozman, Andrej Rozman, Damjan Ošina.

Deklice: Judit Dolinšek, Betina Podobnik, Tanja Graf.

Deklice (gostje): Cornelia Kogoj.

Šolarji: Hanes Dolinšek, Martin Ošina, Gregor Blajs.

Šolarke: Katarina Miklau, Desire Blajs, Nikol Blajs.

Ženske: Elisabeth Miklau,

Ziljski pokal Kaiserju!

Ob zelo lepem vremenu, odlično pripravljenih skakalnicah in spretni organizaciji domačih športnih funkcionarjev in aktivistov so v skakalnem središču v Zahomcu preteklo nedeljo, 8. januarja, izvedli tekmovanje za Ziljski pokal, ki je zaradi odpadle tekme v decembru štelu tudi za deželno prvenstvo. Prireditev pa je bila hkrati posvečena spominu dolgoletnega predsednika Športnega društva Zahomc dr. Janka Wiegeleja.

V novem skakalnem centru, kjer so druga ob drugi kar tri skakalnice – 30, 50 in 70-metrška – so prizadevni organizatorji, od katerih še vedno najbolj izstopajo Wiegelejevi, močno pa se vključujejo tudi drugi Zahomčani, pripravili pravi praznik smuških skokov.

V tej majhni vasi pod sončnim Dobračem, vendar v zelo mrzlem vremenu v senci, se je zbralo nekaj nad 80 mladih tekmovalcev in se pomerilo v starostnih kategorijah. Najprej najmlajši, potem pa po starosti navzgor. Razveseljivo pa je predvsem to, da je bilo med mladimi kar precej mladih skakalcev domačega športnega

društva, kar obeta ponoven vzpon Zahomčanov. Med njimi je treba omeniti Martina Kuglitscha, Marca Godca, Stefana Markusa, Matijo Drumla, Michaela Gratzerja, Hansa Milloniga, Christoph Kreutzerja, Christiana Oschounika in druge. Poleg že uveljavljenih starejših zahomških skakalcev so se kar pogumno spuščali preko skakalnic in tudi dosegli lepe dolžine.

Tekmovanje je bilo mednarodno, udeležilo se ga je precej skakalcev iz Slovenije in Italije, nekoliko manjša udeležba pa je bila iz ostalih avstrijskih dežel.

Ziljski pokal je osvojil domačin Günter Kaiser z dvema skoraj izenačenima skokoma 77 in 76 metrom ter najboljšo skupno oceno.

REZULTATI:

Otroci I: 1. Kuglitsch Martin, 2. Godec Marco (oba ŠD Zahomc).
Otroci II: 1. Jonach Mario, 2. Höher Philip (oba ŠD Beljak), 3. Stefan Markus (ŠD Zahomc).
Otroci II – gostje: 1. Brankovič Anže, 2. Zelnik Matic, 3. Koritnik Luka (vsi Triglav Kranj).

Šolarji I: 1. Millionig Hans, 2. Kreutzer Christoph, 3. Oschounik Christian (vsi ŠD Zahomc).
Šolarji I – gostje: 1. Jezeršek Andrej, 2. Zupan Urh Primož (oba Triglav, Kranj), 3. Adami Giancarlo (Tarvisio Lussari).

Šolarji II: 1. Dullnig Peter (Beljak), 2. Millionig Hans (Zahomc), 3. Podesser Jürgen (Beljak).

Šolarji II – gostje: 1. Kladler Werner (SC Ober. St. Veit), 2. Ehrlich Janko, 3. Piuk Tadei (oba Tarvisio Lussari).

Mladinci I: 1. Mamedof Matthias, 2. Podesser Jürgen, 3. Wolf Franz (vsi Beljak).

Mladinci I – gostje: 1. Mernar Gregor, 2. Žonta Peter (oba Dolomiti Ljubljana), 3. Zver Matjaž (Ilirija Ljubljana).

Mladinci II: 1. Riefenthaler Florian (ŠD Zahomc), 2. Moser Robert, 3. Geyer Christian (oba ŠD Beljak).

Mladinci II – gostje: 1. Eniko Jaka (Alpina-Žiri), 2. Cerar Marko (Ilirija, Ljubljana), 3. Krek Miloš (Alpina-Žiri).

Juniorji: 1. Kuglitsch Thomas (ŠD Zahomc).

Splošni razred: 1. Kaiser Günther (ŠD Zahomc).

J. R.



Ziljski pokal si je priboril Günter Kaiser, prizadevni zahomški organizatorji oba Wiegeleja in Druml ob obilici pokalov

Uspehi šentjanških smučarjev

Po petih letih so minuli petek na Šentjanških Rutah spet organizirali tekmovanje v veleslalomu, na katerem se je 80 smučarjev potegovalo za Rožanski pokal. Proga je bila zaradi nizkih temperatur zelo trda in vsi tekmovalci so imeli enako dobre pogoje. Objavljamo rezultate:

Deklice I: 1. Bianca Gentilini (Šentjanž), 2. Mihaela Mauc (Sele), 3. Nadja Kues (Šentjanž).
Dečki I: 1. Michael Sablatnik (Šentjanž), 2. Markus Steiner (Borovlje), 3. Florian Scheriau (Borovlje).

Deklice II: 1. Isabel Sablatnik (Šentjanž), 2. Christina Scheriau (Borovlje), 3. Stefanie Fritz (Borovlje).
Dečki II: 1. Josef Durnik (SC Rosental), 2. Ralf Fister (SC Rosental), 3. Peter Oraže (Sele).

Šolarke I: 1. Katrin Rust (Šentjanž, najboljša dneva), 2.

Katarina Verdnik (Borovlje).

Šolarji I: 1. Mario Plasch (SC Rosental), 2. Heinz Reuß (Borovlje), 3. Peter Erjautz (Borovlje).

Šolarke II: 1. Simone Wassner (Sele), 2. Katja Kropiunik (Šentjanž).

Šolarji II: 1. Marko Fister (SC Rosental, najboljši dneva), 2. Markus Slanschek (Šentjanž), 3. Florijan Mak (Sele).

Tekma za deželni pokal na Mokrinah

Istega dne se je okoli 250 smučarjev na Mokrinah (Naßfeld) borilo za deželni pokal, šentjanški smučarji pa so spet dobro odrezali. Zmagovalka je bila Birgit Filipič, Silvana Oraže pa je dosegla odlično 3. mesto.

»Paradni smučar« iz Šentjanža Danijel Užnik je pri mla-

dincih dosegel prav tako prvo mesto, in to s prednostjo celih treh sekund, v skupni uvrstitvi pa je bil drugi z zamudo pol sekunde.

Še pred božičem je Danijel Užnik opravil dve FIS-tekmi v Bormeu in Obdachu. V Bormeu si je zboljšal položaj za 11 FIS-točk, v Obdachu pa je imel smolo in je izpadel, sicer pa je v posameznih tekmah odlično vozil in v vmesnih meritvah časa dosegel enake rezultate kot Sykora in Stangassinger.

V ponedeljek je Danijel tekmoval na FIS tekmi v Mariboru, kjer je bil sedmi, Birgit Filipič je dosegla prvo mesto, Silvana Oraže pa drugo. Pri mladinkah je Bilčovščanka Tatjana Zablatnik dosegla 1. mesto, Jozi Partl (Šentjanž) pa prav tako prvo med odraslimi.

Frustrirani šentjanški hokejisti



Med sponzorje šentjanških hokejistov sodi tudi Posojilnica-Bank Borovlje. Desno trener Reinhard Samrock.

Hokejisti ŠD Šentjanž v Rožu so ta čas močno razočarani. Tega je kriva koroška hokejska zveza. Šentjanščani, ki igrajo v 2. razredu vzhodne skupine B, bi morali v nedeljo, 8. januarja, dopoldne igrati na domačem igrišču v Borovljah proti moštvi iz Klopinja, a Klopincanov ni bilo, izgovarjali so se na krajevno gasilsko vajo, ki pa je ni bilo. Šentjanški protest pri hokejski zvezi ni nič zalegel, njen tajnik pa jim je celo zabrusil, da so sami krivi, ker menda na sporočilu o igri Klopincanom niso navedli točnega začetka.

Šentjanščani pravijo, da to ne drži, saj je en klopinski igralec prišel v Borovlje in se čutil, da ostalih ni. Rožanski hokejisti menijo, da je vse skupaj šikana in opozarjajo na generalni sklep hokejske zveze, da je pričetek nedeljskih iger ob 10. uri dopoldne, med tednom pa ob 19.30.

Šentjanščani govorijo o šikani upravičeno. Lansko sezono so zaključili na tretjem mestu in kljub temu je četrti na lestvici, Velikovec, vstopil v višjo skupino. Tajnik hokejske zveze se je navrh izgovarjal, da Šentjanščanov ni mogel telefonsko doseči, da bi jih obvestil o možnosti vstopa v višji razred. Velikovčane pa je (čudo, čudo) takoj dosegel. In že so bili za razred višje.

V Šentjanžu zaradi najnovejših pripetljajev zagotovo ne bojo vrgli puške v koruzo, kajti ljubezen do igranja hokeja je (še zmeraj) večja od zamer in birokratskih šikan, a postopanje koroške hokejske zveze je najboljši recept, kako mladini pregnati veselje do določenega športa. Vsote, ki jih navdušeni igralci iz lastnega žepa investirajo v ta šport, niso majhne, da o času za trening in igre ne govorimo. A vse to celovške ledene birokrate očitno zanima toliko kot lanske sneg. F. Wakounig

DEŽELNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

Aleksander Lukan deveti

Slovenska športna zveza je od 2. do 6. januarja v Celovcu uspešno izvedla deželno mladinsko prvenstvo 1995 v šahu. Za naslov deželnega prvaka se je borilo 14 najboljših koroških mladinskih igralcev (Elo-povprečje 1760!), kot smo že napovedali, pa je zmagal favorit Thomas Manhardt (Elo 2112) iz Špitale ob Dravi s 5,5 točke iz sedmih partij. Na drugo oz. tretje mesto sta se uvrstila šele 13-letni igralci celovškega ASK/KSV Herwig Pilaj in Peter Lederer iz Kötschach-Mauthna (oba po 4,5 točke).

Na prvenstvu so nastopili tudi trije mladi slovenski šahisti. Lep uspeh je z 9. mestom dosegel igralec SŠZ Aleksander Lukan (Elo 1672). Osvojil je tri točke, od sedmih odigranih partij je zgubil samo dve (proti Manhardtu in Ledererju), remiziral je s Hannesom Trampitschem (Elo 1922), Haraldom Genserjem (Elo 1899), Andyjem Schneiderbauerjem (Elo 1793), Frankyja Arztmanna

(Elo 1809) pa je celo premagal. 11. mesto je zasedel Boris Gallob (Bekštanj) z 2,5 točke, 13. mesto z dvema točkama pa njegov brat Marko, ki je proti močnim nasprotnikom odigral nekaj odličnih partij, toda žal ni zdržal do konca.

Deželno prvenstvo je kot glavni sodnik v zornu vodil ravnatelj Pepi Gallob iz Bekštanja, za uspešno organizacijo prvenstva pa je bil odgovoren sekcij-ski vodja SŠZ Ivan Lukan.

Častno pokroviteljstvo nad deželnim prvenstvom 1995 so prevzeli deželni glavar Christof Zernatto, njegov namestnik in referent za šport Michael Ausserwinkler, celovski župan Leopold Guggenberger, športni referent mesta Celovec Dieter Jandl ter predsednik koroške šahovske zveze inž. Herald Piber, med sponzorji prvenstva pa so bila tudi slovenska podjetja (ZŠZ/Zveza-Bank, Posojilnica Celovec, Carimpex, Elan, Hago in Intrade).

I. L.